

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
mellomrom. Legg ved
portrettfoto.

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
bli korta ned. Legg ved
portrettfoto.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør.

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkaar

DEBATT

Hvis høyesterett blir et organ for rødgrønn kvinnepolitikk, taper fedrene.

Politisk domsfellelse

Kjell Schevig

KRONIKK

Statsviter og professor ved Universitetet i Bergen, Gunnar Grendstad, har forskning som viser at høyesterettsavgjørelser er farget av dommernes politiske og ideologiske holdninger. Grendstads funn tyder på at ved fordelinger av goder og straff er det meste av virksomheten i Høyesterett politisk, og Grendstad konkluderer med at Høyesterett er et politisk organ.

Hvilke følger har dette for rettssikkerheten? Vil for eksempel de rødgrønnes feministiske profil gjøre det vanskeligere for fedre i barnefordelingssaker? Naturligvis vil en regjering som styrer i mange år få stor innflytelse, også i retten. Så lenge regjeringens mål er å styrke kvinners stilling på alle områder i samfunnet, kan vi ikke annet enn å forvente at kvinner stadig oftere vil vinne i retten, selv om kvinner allerede har en særstilling ved barnefordeling.

I en liten fjordbygd bor en far som ikke har hatt samvær med datteren sin på tre år. Jentas mor nekter datteren all kontakt med faren, ikke engang farmoren får treffe den sju år gamle jenta. Moren påsto at jentas far var avhengig av narkotika, noe som ble motbevist i medisinske undersøkelser. Da anklagene om narkotikabruk ikke førte frem, ble faren beskyldt for seksuelle overgrep, kun 14 dager før omsorgsspørsmålet skulle opp i retten. Politiet satte i gang etterforskning, men fant heller ikke her støtte for morens påstander. Likevel ga Tingretten moren daglig omsorg og foreldreansvar alene, og nektet til og med faren samvær med datteren.

Frostatings lagmannsrett hadde imidlertid et annet syn på saken og ga i ankebehandlingen foreldrene delt foreldreansvar og faren daglig omsorg. Lagmannsretten mente at morens fiendtlige holdninger overfor faren kunne påvirke barnets utvikling

negativt, og at faren best kunne ivareta hensynet til størst mulig samlet foreldrekontakt.

Lagmannsrettens vektning av samlet foreldrekontakt er en ny tankegang i norsk rett, og derfor knyttet det seg stor spenning til hva Høyesterett ville mene. Men 18. februar ga Høyesterett igjen daglig omsorg og foreldreansvar til moren. Far fikk samvær med datteren, men bare seks timer per måned under tilsyn. Han ble altså satt under overvåkning som om han var kriminell, til tross for at morens svertkampanje er tilbakevist av både politi og lege.

Hva forteller denne saken oss om fedres rettssikkerhet i Norge? Advokatene Maria Cabrera og Christian A. Kramer skrev i Aftenposten 11. mars følgende:

«Var det tilfeldig at nettopp denne kvintetten fikk hånd om saken?»

«Vi er bekymret for at denne dommen vil legge føringer for en rettsutvikling som er i strid med det både vi og lovgiver ønsker – nemlig likestilling mellom foreldrene i spørsmål om omsorg for barn.»

Aftenpostens kommentator Inge D. Hansen stilte i sin artikkel «Juridisk kjønn og skjønn» 26. februar følgende spørsmål: «Utøver mannlige og kvinnelige dommere ulikt skjønn i barnesaker?» Hansen påpekte at dommeren i Tingretten, som ga moren medhold, er kvinne. De tre lagdommerne som mente at

datteren burde bo hos faren, er alle menn, mens de fem høyesterettsdommerne, som igjen ga moren medhold, er alle kvinner. Høyesterett var sammensatt av fem kvinnelige dommere. Hvorfor en slik skjev kjønnsfordeling?

Om Aftenpostens kommentator hadde gravd litt dypere, ville han også ha funnet andre fellesfaktorer enn kjønn: Kvintetten i Høyesterett består nemlig bare av dommere som er utnevnt av Arbeiderpartiet, og alle har yrkesbakgrunn fra statsadministrasjonen: Ingse Stabel (utnevnt av Hanne Harlem), Karin Maria Bruzelius (Gerd-Liv Valla), Hilde Indreberg (Knut Storberget) og Kirsti Coward (Grete Faremo) har alle tidligere vært ansatt i Justisdepartementet. Bergljot

Cecilie Webster (Knut Storberget) er den eneste som ikke har arbeidet i Justisdepartementet, men har til gjengjeld arbeidet som regjeringsadvokat.

Ingse Stabel er kjent for sitt feministiske engasjement, og i sin tid som Likestillingsombud var hun omstridt på grunn av sitt syn på kjønnskvoltering. Stabel mente nemlig at kjønnskvoltering skulle brukes aktivt for å styrke kvinners stilling, men samtidig at det skulle være ulovlig å bruke kvotering til fordel for menn.

Kan vi stole på at Høyesteretts endelige dom av 18. februar er til

FEMINISERT: I 2004 ble Høyesterett for første gang satt med bare kvinnelige dommere. Kjell Schevig mener en slik sammensetning kan slå uheldig ut i barnesaker.

FOTO: HEIKO JUNGE, SCANPIX

«barnets beste», og ikke en politisk avgjørelse? Var det tilfeldig at nettopp denne kvintetten fikk hånd om saken?

Regjeringens syn på fedre er ikke lett å forstå. På den ene siden er de svært opptatt av at fedre skal ta permisjon og være deltagende i barns oppvekst, men dette gjelder bare så lenge far bor sammen med mor. Straks foreldrene er skilt, er ikke fedrenes deltagelse lenger viktig. Etter samlivsbrudd ser staten det som sin viktigste oppgave å kreve inn bidrag, mens mødres samværs sabotasje gis liten interesse.

Regjeringens manglende respekt for fedre eksponeres ytterligere i den pågående storaksjonen hvor ulovlige asylsøkere returneres i chartrede fly. Mange av mennene som utvises har barn i Norge, og mange barn har således blitt farløse. I Adresseavisens reportasje 4. mars kan man lese om kurdiske Taha Ahmed Mamand som må forlate sin kone og tre barn på elleve, åtte og to år i Oppdal, og holde seg vekk fra Norge i fem år. Myndighetene hevder at de har «tatt behørig hensyn til barnas situasjon ved at innreiseforbudet er gjort begrenset til fem år.» Mon tro om byråkratene som har skrevet dette våset husker sin egen barndom? Hvor uendelig langt oppleves fem år i et barnesinn.

Etter «Hjernevask» ble Harald Eia hyllet av sinte fedre for sin avsløring av politiserte og feministiske samfunnsforskere. Eia beskrev så fedrene som har mistet omsorgsretten som «mørke krefter der ute». Tror virkelig Eia at fedre må ha gjort noe alvorlig galt for å bli fratatt omsorgsretten? Er det bare disse forbitrede fedrene som skjønner at jurister kan være like politiserte som samfunnsforskere?

De to fedrene som er omtalt her, kan begge ha mistet barna sine som følge av politiske prosesser. Imidlertid oppfatter ikke folk flest prosessene som politiske, fordi de er gitt legitimitet av jurister. Mon tro om nybakte fedre ville turt å involvere seg så mye med barna sine, om de hadde vist hvor lite som skal til for at en far blir fullstendig avskåret fra barnas liv?

Kjell Schevig,
redaktør av Bortført.no
kjellis@online.no